

truffet forſkjellige Lovbeſtemmelſer, ſom have forringet Husbondens Stilling overfor Lyendet. Men ſer man hen til en anden Side af Sagen, der maatte har lige ſaa ſtor Betydning, kan det ikke negtes, at i det perſonlige Forhold mellem Husbonden og Lyendet er der i den ſidſte Snes Aar indtraadt en Forandring, ſom viſtnok var begyndt allerede før den Tid, men ſom ſiden er ſtreben betydelig frem. Eſterhaanden ſom den ſociale Tilghed er bleven ſtørre og ſtørre, har dette yttret den Virkning paa Forholdet mellem Husbonden og Lyendet, at Husbonden ialtſald i mange Tilfælde ikke længere behandler Lyendet ſom Lem af Familien, ſom Medlem af Huset i ſamme Grad, ſom det tidligere var Tilfældet, og dermed er der indtraadt en Forandring i dette Forhold, hvis Betydning ikke kan underſjendes. Det vil ſes, at alle de Andragender, hvorom der her er Tale, kun gaa ud paa udelukkende at fremſtille Forholdet fra Husbondens Side; i Randers Amts Selftabs Udtalelſe og de Erklæringer, der ſlutte ſig dertil, fremhæves det ſaaledes, hvor vanſkeligt det er for Husbonden at holde paa ſit Lyende. Jeg vil tillade mig overfor denne enſidige Fremhæven af denne Side af Sagen at fremdrage Udtalelſer, der have fundet Sted i en landøkonomiſk Forening, nemlig i Midtjyllands Forening til Agerbrugets Fremme, Udtalelſer, ſom gaa i en aldeles modsat Retning. Man var iſølle Beretninger i Bladene paa dette Møde almindelig enig om, at det mere var det perſonlige Forhold mellem Husbond og Lyende end Lovgivning, der var Skyld i den uheldige Tilſtand, der paa enkelte Steder ſporedes paa dette Omraade, og en Proprietar udtalte, at der paa flere Gaarde fra Herſtadets Side ikke blev gjort Noget for at udjevne Kløften, men mere ſøgte efter at udvide den, og at det var den almindelige Omgangſmaade og Tønen overfor Lyendet, ſom bevirkede, at Fordringerne fra Lyendets Side udarte. Derimod antages det, at man ved at behandle Lyendet ſom Lem af Familien vilde udrette langt Mere end ved at ſøge Løven ſkærpet. Det er fra en ſaadan Betragtning af Forholdene, at Flertallet er gaet ud. Vi kunne ikke indrømme, at det er Mangler i Lovgivningen, der have bevirket den Forandring, der er indtraadt, og hvorover der klages, den Utilbøielighed hos Lyendet til at opfylde ſin Kontrakt, ſom ſpores paa mange Steder. Det er Flertallets Overbeviſning, at den gode Husbond i Almindelighed kan beholde et Lyende, og af Hensyn til rene Undtagelſetilfælde vil der ikke være Marſag til at forandre Løven. Det er ogſaa Flertallets Mening, at den nuværende Lyendelov i det Hele i de fleſte Tilfælde afgiver et tilſtrækkeligt Værn mod Kontraktbrud baade fra den ene og den anden Side. Der findes ganſke viſt forſkjellige Beſtemmelſer i Lyendeloven, ſom man kunde ønske ændrede, men deriblandt er der ligeſaa vel Beſtemmelſer, ſom man kunde ønske ændrede til Bedſte for Lyendet, ſom

der er Beſtemmelſer, man kunde ønske ændrede til Bedſte for Husbonden. Men ved Forandring af diſſe Beſtemmelſer forandres ikke Lyendelovens almindelig Karakter, og jeg tror ogſaa at turde ſige, at af en Lov at være, ſom er 20 Aar gammel, er det en efter de nuværende Forhold i det Hele god Lov. — Hvad de enkelte Forſlag angaar, der ere fremsatte navnlig af Randers Amts Selfſkab, da gaar det førſte og vigtigſte ud paa, at Husbondens Værneſting ogſaa ſkal være Værneſting for den nye Husbond og for Jæſtemanden, naar der er indført en Beſtemmelſe derom i Lyendets Studsmaalsbog. En ſaadan Beſtemmelſe kan Flertallet ikke tilraade. I det Hele gaa denne og flere andre Beſtemmelſer i Forſlaget ud fra den Forudsætning, at naar en Husbond ſøger et Lyende i Anledning af, at dette har forladt hans Tjeneste, vil Skylden ubetinget ligge hos Lyendet, medens der ſes bort fra de Tilfælde, hvor et Lyende med Rette kan forlade ſin Tjeneste. Det kan gjerne være, at de ſidſte Tilfælde ere ſjældnere end de førſte; men det bør ikke foruſettes, at Skylden er hos den, der ſøges og ſtræves. Fra denne Forudsætning er man imidlertid i Virkeligheden gaaet ud; ellers kunde Ingen falde paa at indføre ſaa ſtrange Beſtemmelſer, der berøve en hel Klaffe af Medborgere den Sikkerhed og Fordel, ſom ydes alle Andre, nemlig at de kun kunne ſøges ved deres eget Værneſting. Hvad den nye Husbonds Stilling angaar, da kan Flertallet henviſe til et Par Udtalelſer fra to fynſke Landbøforeninger, ſom fremhæve, hvor vigtigt det vilde være at indføre en ſaadan Beſtemmelſe overfor den nye Husbond. Svendborg Amts landøkonomiſke Selfſkab udtaler, at det vilde være vigtigt at gjøre den ny Husbond ſolidariſt med det borttrømte Lyende, baade fordi man derved vilde paalegge Arbeids giveren en byrdefuld Indſkrænkning i hans Afgang til at modtage Arbejde af dem, der tilbyde ſig, og fordi det ikke er reſkædigt at hindre Lyendet i at benytte ſin Arbejdskraft, ſom er hans eneſte Erhvervskilde, ſaa meget mere ſom Husbonden ikke vinder nogen Fordel derved, at Lyendet bliver arbejdsløſt, idet Lyendet formentlig i de fleſte Tilfælde ikke vender tilbage til ſin Tjeneste. Fremdeles gjøres der opmærkſom paa, at det Lyende, ſom efter Lyendeloven har været berettiget til at forlade ſin Tjeneste, kan komme i en miſlig Stilling, naar Husbonden vægter ſig ved at gjøre Paategning i Studsmaalsbogen om, at det er løſt fra ſin Tjeneste, idet det da uforſkyldt vil være forhindret i at faae Tjeneste andetſteds, indtil det er lykkes det at faae Dom over Husbonden. Paa ſamme Maade udtales det i en Erklæring fra Tyens Stifts patriotiſke Selfſkab, at det fraraades at paabyde Paategning om Bortførelſe i Studsmaalsbogen, fordi der „vilde ligge noget Krænkende for Lyendet i at ſtulle ligeſom mærkes til en vis Tjeneste og geraade i en Uraadighedstilſtand ligeoverfor Arbejdsmand“, ligeſom der ogſaa „vilde op-